

ærede Cultusminister. Han sagde nemlig, at det var Ministeriets Mening, ikke alene ikke at ville indbringe noget Lovudkast om Fæstes Overgang til Selveiendom i nærværende Session, men at det heller ikke kunde gaae ind paa noget Lovforslag, der maatte blive vedtaget af Rigsdagen. Dette var Svaret paa det andet af mine Spørgsmaal, og dernæst sagde den ærede Minister, at der ikke længere kunde være Spørgsmaal om den Overeenskomst, som er kommen i Stand. Det var ogsaa et Svar paa et af mine Spørgsmaal, nemlig paa det, der gik ud paa at faae Regjeringens Mening om Overeenskomsten at vide. Det er altsaa givet, at Regjeringen ikke i indværende Session vil forelægge noget Lovudkast, at det heller ikke vil tilraade H. Majestæt at underskrive nogen Lov, der maatte blive vedtagen af Rigsdagen, angaaende denne Sag, og at det ansæer Overeenskomsten som Noget, hvorom der ikke længer kan være Tale. Saavidt ere vi altsaa paa det Rene.

Naar nu den ærede Rigsdagsmand, som sidst talte, meente, at man skulde nægte Lovens Overgang til 2den eller senere til 3die Behandling — jeg forstod ham omtrent saaledes — saa vilde det jo være fra vor Side at slyde det Tidspunkt ud, som den ærede Cultusminister antydede maatte indtræde, førend Regjeringen kunde komme med en Lov; thi han meente, at de 21 Aar, hvori der fra forskjellige Sider er talt om denne Sag, ikke ere tilstrækkelige til at faae den uddebatteret, men at den maatte ganske anderledes drøftes og prøves, han sagde rigtignok ikke i 21 Aar, men han nævnte heller ikke tilnærmelsesviis nogen Tid eller gav noget bestemt Haab i denne Retning. For altsaa at fremskynde det Tidspunkt, da denne Sag kan være uddebatteret, vil det jo være nødvendigt i Fremtiden at bringe denne Sag frem, ikke igjennem eet Lovforslag, men igjennem mangfoldige fra de forskjellige Sider. De, hvem denne Sag ligger paa Hjerte, kunde jo enes om at indbringe hver sit Forslag, der kunde blive Gjenstand for Behandling, for ret tilbørlig at komme til at discutere denne Sag, som jo efter Cultusministerens Mening ikke er tilbørlig discuteret;

men i saa Fald vilde det jo være urimeligt, om man vilde nægte det nærværende Forslag at gaae videre.

Der er endelig af den ærede Minister udsæet baade Roes og Dabel til alle Sider, og det er jo smukt at være upartist mod alle Parter. Han sagde, at nogle Godseiere ere gode Patriarker, andre have viist sig villige til at sælge, men enkelte have viist sig uvillige og sat sig imod enhverformhelt Lov. Men jeg maa gjøre opmærksom paa, at dette ikke kan siges at være Tilfældet med enkelte Godseiere. Nogle Ytringer af den ærede Minister viste senere, at han ogsaa kendte den Protest, som var underskrevet af Godseiere, og som han meente ikke var affattet saa heldigt, som den kunde være; han vil af denne Protest have seet, at det ikke var nogle enkelte af Landets Godseiere, men et meget stort Antal, der havde underskrevet den. Overalt lader det sig ikke gjøre at sige: der er enkelte Godseiere, der ikke ere villige til at faae denne Sag fremmet, men der er ogsaa enkelte Bønder, som ikke ere villige til at kjøbe paa billige Billaar, thi man kan ikke saaledes stille enkelte Godseiere og enkelte Bønder mod hinanden. Den Omstændighed, at der i Danmark er omtrent 60 eller 70 Bønder, som ikke ere villige til at kjøbe paa billige Billaar, har ikke nær den Betydning, som at der er 60 eller 70 Godseiere, som ikke ere villige til at sælge. Et Antal af 60 eller 70 Bønder er saagodtsom for Intet at regne, men et ligesaa stort Antal Godseiere har en ganske anden Betydning, det er langt mere værd at lægge Mærke til. Fordi altsaa den ærede Cultusminister kan paavise, at der har været enkelte Bønder, som ikke have villet kjøbe, saa har det dog ikke den Betydning, som det har, at man kan oplyse, at et stort Antal Godseiere sætte sig imod denne Sags Fremme. Den samme Bemærkning skal jeg gjøre med Hensyn til, hvad den ærede Minister har anført om, at der fra forskellige Sider skulde være gjort meget for vidtgaaende Fordringer, hvilket skulde være Tilfældet med et Antal af 60—70 Bønder; det oplyser ikke det Mindste med Hensyn til, hvad Bøndestanden i det Hele taget ønsker, venter eller fordrer